

ĐỀ CHÍNH THỨC

(Đề thi gồm có 01 trang)

Môn thi: NGỮ VĂN CHUYÊN**Ngày thi: 18/03/2023***Thời gian làm bài: 120 phút (không kể thời gian phát đề)***Câu 1 (4,0 điểm)**

Trong cuốn sách *Từ hiệu ứng cánh bướm đến lý thuyết hỗn độn* (Nxb. Trẻ, 2011) có lý giải khái niệm *hiệu ứng cánh bướm* từ điểm nhìn khí tượng học như sau:

Một cái đập cánh của một con bướm hôm nay ở Bắc Kinh sẽ tạo ra trong không khí các cuộn xoáy có thể biến thành bão tố trong tháng sau tại New York. (tr.22)

Viết một bài nghị luận trình bày suy nghĩ của anh/chị về thông điệp mà anh/chị rút ra từ cách lý giải khái niệm trên.

Câu 2 (6,0 điểm)

Konstantin Georgiyevich Paustovsky từng nói: *Chỉ có người nào nói được với mọi người những điều mới mẻ, có ý nghĩa và thú vị, nhìn thấy những gì mà người khác không nhận ra, người đó mới có thể là nhà văn.*

(*Bông hồng vàng và bình minh mưa*, Nxb. Văn học, 1999, tr.56)

Bằng trải nghiệm văn học (thông qua một hoặc một vài tác phẩm cụ thể), anh/chị hãy phân tích, làm sáng tỏ nhận định trên.

HẾT

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Giám thị coi thi không giải thích đề thi

Thí sinh nộp lại đề thi và giấy nháp.

STAR EDUCATION**Success Through Academic Readiness**

HƯỚNG DẪN THAM KHẢO

(Hướng dẫn gồm có 03 trang)

Môn thi: NGŨ VĂN CHUYÊN**Ngày thi: 18/03/2023***Thời gian làm bài: 120 phút***HƯỚNG DẪN CHUNG**

Đề gồm hai câu:

- Câu 1 nhằm kiểm tra những hiểu biết và kỹ năng làm bài nghị luận xã hội.
- Câu 2 nhằm kiểm tra kiến thức văn học và kỹ năng làm bài nghị luận văn học.
- Khuyến khích các bài viết giàu cảm xúc, diễn đạt tốt, có năng lực tự tư duy.

Câu 1 - NGHỊ LUẬN XÃ HỘI:

Trong cuốn sách *Từ hiệu ứng cánh bướm đến lý thuyết hỗn độn* (Nxb. Trẻ, 2011) có lý giải khái niệm *hiệu ứng cánh bướm* từ điểm nhìn khí tượng học như sau:

Một cái đập cánh của một con bướm hôm nay ở Bắc Kinh sẽ tạo ra trong không khí các cuộn xoáy có thể biến thành bão tố trong tháng sau tại New York. (tr.22)

Viết một bài nghị luận trình bày suy nghĩ của anh/chị về thông điệp mà anh/chị rút ra từ cách lý giải khái niệm trên.

Yêu cầu chung:

Thí sinh nắm được yêu cầu đề, viết bài văn diễn đạt một cách súc tích, mạch lạc, vận dụng phương thức bình luận, thao tác đọc, hiểu, giải thích, phân tích, chứng minh,... để làm rõ vấn đề. Giữa các ý cần có sự liên kết chặt chẽ và sự dẫn dắt uyển chuyển.

Yêu cầu cụ thể:

1/ Thí sinh hiểu và nắm được nội dung của nhận định, trình bày được những suy nghĩ về nhận định. Các ý cần thể hiện:

- Từ cách lý giải khái niệm *hiệu ứng cánh bướm* từ điểm nhìn khí tượng học, thí sinh cần có cái nhìn tổng thể và hình dung, liên tưởng đến những hiện tượng đời sống. Giải thích được một số từ khóa quan trọng trong cách lý giải khái niệm.

+ *Một cái đập cánh của một con bướm hôm nay*: những cống hiến, đóng góp (gọi chung là những tác động tích cực) hoặc những hành động, ảnh hưởng tiêu cực của một cá nhân, cá thể trong đời sống xã hội.

+ *Các cuộn xoáy có thể biến thành bão tố*: những kết quả, thành tựu (hoặc hậu quả, hệ lụy) lớn, có ảnh hưởng đến cả một cộng đồng, thế hệ.

(Thí sinh có thể hiểu theo những cách khác, miễn hợp lý. Tuy nhiên, cần chỉ rõ sự khác biệt về mặt quy mô của hai hình ảnh được nhắc đến).

- Từ đó, thí sinh liên hệ đến những hiện tượng, vấn đề xã hội và đưa ra thông điệp. Một số gợi ý:

+ Những suy nghĩ tích cực, việc làm nhỏ bé nhưng có thể sẽ mang lại những giá trị lớn lao; ngược lại, những lỗi lầm tai hại, suy nghĩ tiêu cực nhưng có thể sẽ mang đến những hệ lụy tai hại.

+ Những cố gắng ở hiện tại sẽ là nền tảng, điểm tựa để đưa đến những thành công trong tương lai.

- Thí sinh liên hệ và đưa đến những dẫn chứng phù hợp với thông điệp mà mình rút ra. Những dẫn chứng trong bài lần cần phải đảm bảo những yêu cầu cơ bản: thời sự, xác thực, phổ biến.

- Bài viết cần đầy đủ các khía cạnh: giải thích, bình luận, chứng minh, phân tích, mở rộng và rút ra bài học cho bản thân.

2/ Khuyến khích thí sinh có những kiến giải riêng, có thể hồn nhiên nhưng mới mẻ, sâu sắc. Ngoài việc lập luận, thí sinh cần có những dẫn chứng xã hội cụ thể, đảm bảo những yêu cầu hình thức của một bài văn nghị luận xã hội.

Câu 2 - NGHỊ LUẬN VĂN HỌC:

Konstantin Georgiyevich Paustovsky từng nói: *Chỉ có người nào nói được với mọi người những điều mới mẻ, có ý nghĩa và thú vị, nhìn thấy những gì mà người khác không nhận ra, người đó mới có thể là nhà văn.*

(*Bông hồng vàng và bình minh mưa*, Nxb. Văn học, 1999, tr.56)

Bằng trải nghiệm văn học (thông qua một hoặc một vài tác phẩm cụ thể), anh/chị hãy phân tích, làm sáng tỏ nhận định trên.

Yêu cầu chung:

Thí sinh có thể diễn giải và bố cục bài viết theo nhiều cách khác nhau nhưng từ nội dung nhận định, thí sinh cần trình bày được quan điểm của mình về vai trò của nhà văn trong quá trình sáng tạo văn học (chấp nhận cả những vấn đề không có trong đáp án nhưng được trình bày thuyết phục, hợp lý). Thí sinh sử dụng lập luận và dẫn chứng văn học để chứng minh cho quan điểm mình. Nhìn chung, đề thi đặt ra hai yêu cầu chính:

- Trình bày suy nghĩ của thí sinh về vai trò của nhà văn trong quá trình sáng tạo văn học thông qua nhận định của Konstantin Georgiyevich Paustovsky.

- Chọn một hoặc một vài dẫn chứng (đã học hoặc đã đọc) để phân tích, chứng minh cho vai trò của nhà văn trong quá trình sáng tạo văn học.

Yêu cầu cụ thể:

- Giải thích ý nghĩa nhận định:

+ *những điều mới mẻ, có ý nghĩa và thú vị*: những tư tưởng, triết lý sâu sắc, phong phú được thể hiện qua những hình thức sáng tạo nghệ thuật khác biệt, mang đậm dấu ấn cá nhân của nhà văn (lãng kính sáng tạo của nhà văn).

+ *những gì mà người khác không nhận ra*: cách tiếp cận, quan sát đời sống mang tính khám phá, phát hiện của nhà văn.

=> Nhận định bàn về vai trò của nhà văn trong quá trình sáng tạo văn học; cụ thể, mỗi nhà văn cần có những tìm tòi, khám phá độc đáo, riêng biệt của bản thân để tạo nên những tác phẩm không chỉ có giá trị mà còn tạo được sự mới mẻ, thu hút độc giả.

- Bình luận:

+ Khi sáng tạo văn học, nhà văn luôn trong tâm thế tìm tòi, khám phá, phát hiện những điều mới mẻ hoặc biến những điều đã được đề cập nhiều trong những tác phẩm khác trở nên sinh động, thu hút và phản ánh nét riêng biệt của chính bản thân mình. Chính điều ấy sẽ khẳng định sự nghiệp sáng tác và bảo chứng cho sức sống của những tác phẩm văn học.

+ Mỗi nhà văn đều cần có cho mình một khả năng quan sát, nắm bắt và định hình phong cách nghệ thuật mang tính cá nhân, để khi nói đến một hình tượng, một hình ảnh, một cách thức thể hiện, độc giả đều nghĩ ngay đến nhà văn đó. Để có được điều đó, nhà văn phải thực sự sống trong chính tác phẩm của mình, đầu tư và nghiêm túc với tác phẩm. Mỗi tác phẩm ra đời đều không “lặp lại” những tác phẩm đi trước, không khai phá lại những mảnh đất đã được “cày xới” nhiều lần trước đó.

- Chứng minh: Thí sinh có thể chọn một hoặc một số tác phẩm đã học hoặc đã đọc để phân tích, cảm nhận đi đến làm rõ nhận định. Thí sinh cần phải đảm bảo những yêu cầu:

+ Tác phẩm đã thể hiện những cái điều gì mới mẻ, ý nghĩa và thú vị?

+ Sự phát hiện, của khám phá của nhà văn được thể hiện trong tác phẩm là gì?

+ Đây là điểm đặc trưng của tác phẩm để thể hiện, khẳng định văn phong của tác giả?

+ Cách thức truyền tải thông điệp mà tác giả thể hiện trong tác phẩm có gì đặc biệt?

- Đánh giá:

+ Khẳng định tính đúng đắn của nhận định Konstantin Georgiyevich Paustovsky. Từ nhận định này, ta thấy được vai trò của nhà văn trong quá trình sáng tạo văn học; đặc biệt là khả năng đưa vào trong tác phẩm những điều mới mẻ, thú vị, những tư tưởng được làm mới, thể hiện khả năng quan sát, thâm nhập đời sống của nhà văn.

+ Với vai trò sáng tạo, nhà văn phải luôn tự làm mới mình, chú trọng việc quan sát, khai thác và làm mới chất liệu trong tác phẩm.

+ Với vai trò tiếp nhận, độc giả phải trân trọng, ghi nhận những thành quả lao động của nhà văn, từ đó biến những điều mà nhà văn gửi gắm trong tác phẩm trở thành những khía cạnh thực tế trong đời sống.